

„Cocoșii“ consiliilor de administrație de pe Valea-Jiului.

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDACȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-09
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

„Cocoșii“ consiliilor de administrație de pe Valea-Jiului.

Pe Valea-Jiului a curs sânge și încă mult de tot, atât cât poate alimenta suficient speranțele multor gură cască din partidul liberal, punând în sarcina guvernului țărănesc atrocitățile fără margini ale patronilor „cocoși“. Presa reacționară, în frunte cu „Curentul“ (gazetă de viziuri dictatoriale sau mucioliniste) redă cauzele, conflictului la una stereotipă: comunismul. Se întâmplă o grevă pe Valea-Jiului, cauza este comunismul, mor muncitorii de foame și boale, cauza comunismul, se organizează muncitorii în sindicate, trebuie a li-se interzice pentru același motiv răsuflet, pretind urcarea salariilor, numai până la standardul vieții, sunt niște comuniști și cu această ocazie. De căleori muncitorii, iau în bloc o atitudine față de patron pentru revendicarea drepturilor lor legitime, lupta aceasta normală între capital și muncă are același rezultat: deplasarea conflictului din ordinea economică în ordinea politică și transformarea statului în vătășel al industriei noastre, parazitare.

Un singur factor real productiv există în țara aceasta plină de specialiști în biurocrație: muncitorul industrial și agricol. Tribul inginerilor autohtoni, dimpreună cu banda de tabietici exploatare merg alături cu progresele tehnice moderne invocând veșnic motivul unei civilizații de 9—10 sau nu știu câți ani și respectând cu religiozitate metodele tradiționale și rutinare de exploatare tracică. Industriașul autohton trebuie a fi expedit peste graniță în mod silit să caște gura la marile întreprinderi occidentale, în care sclăvia dispăre zi cu zi. Valea-Jiului este considerată de patronul român ca un fel de Africă centrală, iar muncitorul un sclav, al cărui chip de lut îi inspiră groază. Industria noastră, nu numai cea minieră, se găsește în stadiul acumulării primitive de capital, când burghezia occidentului își construia din sânge forțele sale productive. Faptul însă, că ne-am trezit târziu la civilizație, faptul că până în veacul al XIX-lea, boierii noștri împuții ne-au alimentat tembelsmul nostru oriental, nu ne îndrituește a descrie exact treptele formale ale civilizației occidentale. Știința și tehnica modernă permite salturi la cele mai avansate forme de organizare a producției, iar capetele seci care nu înțeleg sensul unei revoluții industriale moderne, trebuie scuturate puțin și constrânse a se sesiza de ritmul vremii.

Numai după 1870 Germania a început adevărata sa viață industrială. Ce-au făcut burghezi noștri dela această dată până astăzi. S'au cuibărit ca niște trântori în funcțiile domi-

nanie de stat, și-au împrăștiat vorbe late și patriotice, fără a se gândi o clipă la raționalizarea producției, la adoptarea treptată a metodelor, occidentale de muncă, etc. În schimb au furat statul ca niște tâlhari până la venirea guvernului țărănesc, și-n loc să investească capitalul sustras pentru dezvoltarea unei puternice și fecunde industrie naționale, care să dea expresie tehnică fizionomiei noastre economice, ca niște băieți de bani gata au împrăștiat paralele în inutile și vulgare plăceri cotidiene, călărind în numele intereselor permanente de stat pe spatele unei populații de țărani primitivi. Aceasta este oglinda reală a eforturilor burgheziei române în veacul al XIX-lea și-n primul pătrar din veacul care curge. Stăpână absolută a destinelor țării și-a puterii de stat ea ar fi putut în câteva decenii crea cel mai puternic și înfloritor stat din sud-estul Europei. Dar ce control a avut această desmățată burghezie în România mică? Niște boieri murcezi, și fricoși terorizați de fanfaronada noilor veniți care-i amenințau mereu cu spectrul votului universal și cu exproprierea. Stăpâni pe aceste slăbiciuni noii reprezentanți ai forței, au avut ca ocupație exclusivă violarea normelor moralei și dreptului, lung prilej de lamentații boierești. După marele război abia începe un control mai serios al acestor desuchiați; iar astăzi când democrația rurală este stăpâna puterii de stat, nu mai pot înțelege protecția acestui pumn de

hoți al căror sistem primitiv de exploatare a bunurilor țării, tinde să se permanentizeze.

Partidul național-țărănesc nu este un partid burghez. El este protectorul deopotrivă al forțelor muncitoare din țara asta. În momentele actuale ale politice românești, în lipsa unui partid socialist menit a apăra interesele proletariatului industrial și comercial, rolul partidului țărănist se extinde automat la întreaga problemă a producției naționale. Întreaga muncă constituie obiectul preocupărilor sale.

În orice conflict de muncă, în țara aceasta de „patroni-cocoși“ nu există decât un singur vinovat: patronul. El va trebui să fie pus la punct, pentru a-și raționaliza producția și pentru a exploata omeneste muncitorul, de a cărui energie depinde întreg progresul economiei naționale.

E deajuns 10 ani, cu mijloacele tehnice moderne, ca industriașul român strâns în chingă, să-și niveleze forțele celui occidental.

Dacă nu va înțelege guvernantul democrat acest lucru, Valea-Jiului își va da cu o periodicitate constantă tributul sângelui, iar bandele de cocoși industriali vor dormi în pace și onor. Cauza unică a conflictului dela Lupeni: mizeria. Singurul provocător: patronul. Singurul orb executant: statul captiv. O metodă se impune a se înfige mâna în turul pantalonilor tâlhărilor industriali.

Petre Țușea.

Legi și legi.

I-s'a adus guvernului Maniu și parlamentului actual grava acuza că a votat prea multe proiecte de legi într'un interval relativ scurt. Și că în timp ce se puteau realiza lucruri mult mai urgente și binefăcătoare, guvernul și-a irosit toată capacitatea de muncă în alcătuiri de legi și paralegi.

Acestor obiecțiuni făcute în primul rând de dușmani, dar în același timp și de prieteni mai sceptici ai partidului dela guvern, este bine să li-se răspundă imediat și cu eficacitate.

Pentruca opinia publică să nu oscileze șovăitor într'o păgubitoare nedumerire, într'o permanentă mușcare nervoasă de buze și clătinare de umeri. Căci am auzit pe foarte mulți zicând: Dar bine, legi au alcătuit și liberalii și cu toate acestea fericirea țării nu s'a văzut nicăiri, ci din contră din zi în zi a fost tot mai grea și mai rău“.

Da, sigur că da, legi au votat și liberalii și încă foarte multe legi, dar pe când LIBERALII AU LEGIFERAT PENTRU INTERESELE LOR PROPRII, NA-

TIONAL-ȚĂRĂNIȘTII AU LEGIFERAT PENTRU SALVGARDAREA INTERESELOR ȚĂRII.

Nu e aceasta o simplă frază de demagogie ieftină, ci ea include în mod sincer o constatare reală, care nu va putea fi desmințită niciodată.

Căci de fapt, o știe și cel mai ignorant cetățean al țării românești, că legea minelor, legea comercializării, legea jandarmeriei, legea electorală, legea administrativă și cu'n cuvânt tot aparatul legislativ de sub regimul liberal, n'a fost decât paravanul și arma de protecție sub scutul căreia s'a săvârșit cele mai inimaginabile tâlhării în dauna țării.

— Guvernul național-țărănesc, nu este un guvern revoluționar, ci de necontestată legalitate — fiind în același timp indicația Înaltei Regențe și a nației întregi care i-a confirmat încrederea prin alegerile din 12 Decembrie. Alegeri cari prin libertatea nemaivăzută în care au decurs, au însemnat cea mai mare biruință a con-

(Continuare în pag. II-a).

ȘOBOLANI.

Cu înlăturarea liberalilor dela putere, prin venirea d-lui Iuliu Maniu, un suflu de ușurare pare că cuprinsese țara.

Abea după o decadă de jaf fără rușine, a putut să se descotorosească, acest popor muncitor și cinstit, de ploșnițele doldora de sângele ce i-l-au supt.

S'a crezut atunci, că liberalilor li s'a tăiat pe multă vreme pofta de a mai veni la cârmă. Realitatea e însă alta; căci oamenii nelegiuirilor de ieri, obișnuți cu jaful, nu ușor se pot debarasa de el îmbrățișând alte lefterii. Astfel stând lucrurile nu ne miră descinderea la sate pe furia a băloșilor șobolani liberali, cari și de data aceasta mai sperează într'un succes la atacul ce-l plănuiesc. Ajunși la sate, nu se sfiesc a afișa manifeste murdare, dlocite în stațiuni balneare de către căpăul bărbos, miop intelectual, șef de partid, pentru a atraje populația spre mrejele lor nemiloase, înveninându-i sufletul.

Biet popor. Oare când o să se îndure Cel de Sus să te mântuiască de sufletele aceste negre, ce ca blestemele te urmăresc.

Nu ți-a fost deajuns, decada, în care ai fost victima compromisului dintre Dumnezeu și nelegiuții de ieri, de a te schinjui până în măduva oaselor?

Zece ani de secetă nemiloasă și jaf ciocoesc ți-au sleit, până și măduva din oase. D-zeu pătruns de milă s'a îndurat în sfârșit răsplătindu-ți în anul acesta sudoarea, cu roadă. Pe ei însă mila nu i-a cuprins, căci, sufletul lor negru e plin de nelegiuiri și fructul bogat din anul acesta al muncii tale îi neliniștește.

Dar tu, popor nevinovat, cinstit și muncitor, o să-i mai tolerezi în apropierea ta? Mai vrei să-i mai vezi cu limba băloasă umblând după câștig?

Nu ți-au încărit sufletul, tancrezii, constantinestii, brătienestii și poeștii?

Atunci ce mai aștepți? Dece nu le închini cu ce ți-au închinat aceste lipitori? Azi mai puțini, mâine poi-mâne mai mulți, până când la toamnă iar te vor năpădi lăcustele, făcându-ți ochi dulci ca să te înșface. De data asta însă să fii la înălțime, popor muncitor, și să nu mai sufer să te năpădească căpușele asaltându-ți bunurile. Pe fluturii liberali, cari vă neliniștesc satele, căutând să vă ducă iar la rău, luați-i de guler și faceți-i să țină minte.

Scoateți-i cu măciuca, din satele voastre pe acești nelegiuți, cari v'au pângărit avuturile atâta vreme! Că-luș la gură și bătae până la sânge, căci altfel ciocoii — nu vreau să înțeleagă!

... Păi, până când...?!

Iosif Pogăceanu.

Liberalii și propaganda.

Inchiderea sesiunii parlamentare a fost punctul inițial dela care depredații politici, ai guvernării noastre de ieri, au început ca dela o dată fixă și în urma somațiilor legale, vijelioasa lor propagandă. Dar această amenințare de operetă s'a tâlmăcit doar în comicul ridicol al unei corespondențe, care marchează în rândurile ei, meditația politică a șefului partidului liberal. Se pare că ar fi primul moment de cugere din epoca din urmă a vremurilor, păstrând totuși același caracter de constipație cerebrală, în virtutea căreia pot să mai plutească peste realitatea faptelor, prerogativele liberale, absolute ordinioară în câmpul politicii noastre. Limfatică puerilitate, este înțelegătoare această mentalitate care formează ideologia unui partid pe care vremurile și împrejurările, nu numai că nu l'a putut menține în ritmul lor, dar a depășit-o veriginos.

Aceste amenințări și acest potop de manifeste decorative, cari au pornit cu toată arșița verii spre liniștea adâncă de muncă a satelor nu s'au bucurat nici cel puțin de ecoul curiozității, ceiace însemnează mentalitatea statornică a țaranului nostru care știe prea bine că realizările epocale nu-și iau curs de înfăptuire în câteva luni, vreme cari n'ar fi fost suficientă nici pentru o revizuire a binecuvântatei moșteniri de la răposatele guverne. Țaranul nostru este mai înțelept și cugetă politicește, plecând dela fapte concrete de toate zilele, el știe ce greu este să restabilești o gos-

(Continuare din pag. 1-a).

știință civică românești și a ideii de suveranitate națională în România.

Făcând această constatare, că guvernul național-țărănesc, ese un guvern perfect legal și constituțional, înțelegem imediat de ce a fost silț, chiar constrâns în mod absolut, ca în actuala sesiune parlamentară să aducă atâtea legi noi.

Trăgând cu buretele peste tot potopul de legi liberale — cari n'au avut nici o eficacitate pentru propășirea reală a țării. Ci dimpotrivă a închistat-o în niște cătușe grele de fier, ca să nu poată nici crâcni la toate abuzurile și tâlhăriile cari au desvâlnit-o sistematic o decadă.

Guvernul național-țărănesc a trebuit să schimbe deci legile liberale pentru că el nu putea aplica legi nedrepte, în contradicție cu bimele general și cu ideea de democrație modernă. A trebuit să le schimbe fiindcă interesele țării românești trebuiau protejate mai mult decât interesele bancare și oligarhice ale partidului liberal.

A trebuit guvernul național-țărănesc să schimbe legile liberale pentru că numai așa putea zdrobi temeliiile regimului odios din trecut și clădi temeliiile regimului nou de dreptate și bunăstare economică.

Poate alții o luau de sus în jos în ajungerea acestui scop, adică invers decât o cere orice operă arhitectonică, pentru ca să fie durabilă. Dar guvernul și partidul național-țărănesc au început clădirea României-Nouă așa cum e în tradiția lui : de jos în sus.

De altfel orice om serios și cuminte, înțelege toate acestea. Noi le-am amintit teles sau n'au voit să le înțeleagă. Nu suntem guvern revoluționar, deci în mod lent, dar categoric a trebuit să modificăm aparatul legislativ al țării. Temeliiile țării. Și să-i alcătuim temelii noi, legi noi pentru țară, nu pentru mărunte și păgubi-toare interese de partid.

E mare deosebire între legi și legi.

BAZIL GRUIA.

podărie sătească, când a fost bân-tuită numai de un an de secetă. Și numai cu acest fel de judecată se explică solidaritatea lor neclintită față de partidul guvernant.

Față de această înțelepciune populară liberalii au o imposibilitate de adaptare, și lucrul acesta este foarte explicabil pentru imperialiștii unei puteri dictatoriale, care atâta vreme a subjugat forței, puterea reală a votului universal. Dar se vede că evenimentele au intrat pe drumul democrației și a început să sară peste obstacole, cari sunt în calea ei. Noi credem că dorul de guvernare al liberalilor ar fi foarte viu, cu atât mai mult cu cât văd că toate eforturile lor, nu numai că n'au nici un efect, dar arată că între țară și ei este o prăpastie gata să înghită cel mai temerar salt al lor, ba mai mult, în conștiința masselor populare, ei trec drept niște infiltrațiuni pe care le-a tolerat mărinoase răbdare a Românilui, și la a cărui limită de durată temporală a ajuns azi, și ar fi un joc extrem de dezastruos încercarea unei astfel de depășiri. Deci toate aceste turburări de ape sunt inutile și periculoase, și dintr'un respect față de trudnica muncă a satelor, unde sudoarea curge cu belșug sub arșița de August, aducând darurile pământului rodnic, ar trebui ca împrăș-tietorii de venin să înceteze anacronicele lor metode opuse diso-nant progresului.

O. V.

Cazul dela Lupeni.

Drumul guvernării național-țărăniste este presărat cu spini, cu dificultăți reale și mesetugite, operă a oculte criminale, care nu încetează să acționeze din întuneric, inventând cele mai diabolice mijloace de luptă, punând la cale mișcări anarhice, cu totul streine de sufletul curat și nealterat al acestui popor. Neavând nici un contact cu masele largi, nici un ecou în opinia publică, această ocultă se dedă la isprăvi bizantine cu unicul scop : turburarea liniștei guvernului Maniu și prin aceasta împiedicarea consolidării noului regim.

E de prisos să enumerăm năzbătiile acesteie oculte, cunoaștem doar cu toții începuturile mișcărilor anarhice, deslănțuite de oligarhia detronată. Inspiratorii tuturor acțiunilor ilegale și anticostituționale nu se mai pot ascunde în dosul degetului, căci prea e străvezin rolul lor. Dacă guvernul n'a luat măsuri mai drastice contra turburătorilor ordinii publice, e tocmai pentru că a cunoscut originea ridicolelor încercări de anarhizare a țării. Nici n'a luat măcar de urechi pe trăgătorii de sfori și pe mânătorii culiselor. Respectul excesiv pentru legalitate și pentru drepturile civice se desprinde ca notă dominantă din guvernarea național-țărănistă. Guvernul acesta a dovedit că merge așa departe în respectarea legilor țării, că este atât de legalist și tolerant, încât de multe ori riscă să-și periclitizeze interesele vitale.

Lupta se dă între două concepții : guvernarea fără măsuri excepționale, susținută de național-țărăniști, și dovedirea necesității stărei de asediu, a guvernării cu vână de bon, metodă preconizată de oculta bizantină. În scopul de a scoate guvernul din lege și de a-l pune în contradicție cu principiiile sale democratice, s'au pus la cale mișcări anarhice, lipsite de orice bază serioasă. Spre dezolarea anarhiștilor de ocazie toate aceste mișcări s'au prăbușit în ridicol, iar guvernul a păstrat cea mai strictă și curată atitudine legalistă. Legile ordinare s'au dovedit absolut sufi-

OPERA ROMÂNĂ

Datorit caracterului eminent politic al ziarului nostru, în ultima stagiune nu ne-am ocupat de spectacolele acestei grandioase instituții; nu i-am urmărit activitatea zi de zi și săptămână cu săptămână, cum poate era dorul nostru. Nici de aceasta dată nu vom pătrunde problema operei în fond, o vom discuta-o mai mult numai sub acel unghi, sub care ea ne întâlnește pe noi: lumea laică (sub raport muzical), o vom discuta-o numai prin prisma ce obsearvă un oricare pasionat a muzicii și admirator al artei adevărate.

Și cum unicul scop ale acestor rânduri e promovarea unei îmbunătățiri reale a spectacolelor Operei, nu ne vom ascunde părerile după deget ci vom preciza scurt și clar: *Opera Română și spectacolele ei au fost departe de a mulțumi gusturile artistice.* Vom preciza fără reticență, că aceasta apreciere nu ne aparține numai nouă, și nici nu am formulat-o numai ieri alături... Opera Română din Cluj, de câțiva ani este în declin, spectacolele ei progesează în raport invers cu educația muzicală mereu complectată ai cetățenilor acestei capitale a Ardealului.

În loc de un progres binejustificat Opera din Cluj a dat înapoi. Economii mici, fără rost, și mâna ușuratică la capitole însemnate i-au adus acestei instituții pe lângă mari deficite bănești, deficite morale inestimabile.

Concedierea micilor angajați — pentru motive de economie — și menținerea unor soliști scumpi, absolut neîntrebuințabili și neîntrebuințați, au creat acele spectacole, care răreau mereu sala și micșorau intratele cassei. Angajarea unor soliști, fără resurse vocale, ori cu voci consumate, în schimbul unor sume de 300.000 Lei pe an numai un plan binechibzuit și rațional nu poate indica și numai spre propă-

șire nu poate duce. Și când mai știm precis și aceea că asemenea soliști și soliste abia se prezentau pe scenă de 8—10 ori într'o stagiune, nu mai înțeleg nimic! căci pe baza acestor constatări, Opera Română plătea spectacolul unei asemenea „forțe“ cu 20—25.000 Lei pe seară, când pentru o asemenea sumă își putea asigura Opera debutul oricărui solist cu nume mondial.

Avem impresia că la Opera noastră prea multe sunt considerațiunile — nici una întemeiată — în baza cărora nivelul Operei coboară mereu pe panta deprecierei sale, pe panta inflațiunii artistice.

Inventarul vocal al ultimei stagiuni, trebuie bine asortat pe viitor pentru-ca el să mulțumească lumea, care dela dl *Constantin Pavel* așteaptă mult. Așteaptă mult căci știe și este ferm convins că de prezent în fruntea acestei instituții cu o înaltă menire națională stă competiția nediscutată a Ardealului. — Am avea încă mult de spus în legătură cu cei ce formează „prima linie“ pe scenă, dar să trecem la balet și orchestră pentruca să amintim — deși pe scurt — totul.

Baletul ar putea fi mai bun! Nu ne-a fost dată posibilitatea să cunoaștem la perfecție raportul dintre efect și cauză în aceasta privință, din care motiv credem suficient a stabili „nett“ că după o activitate de zece ani nu s'a ajuns la acel progres, care se putea sconta cu îndreptățită siguranță. Să fi fost de vină trecutul îndepărtat ori cel apropiat? pentru noi nu are importanță, pentru noi și punctul nostru de vedere credem suficient a constata obiectiv un progres relativ slab.

Orchestra. Din informațiunile ce le deținem rezultă, că în întreaga orchestră abia un singur solist (prim-violinist) este absolventul unui conservator, și că o bună parte dintre membrii orchestrei sunt muzicanți demisionari și re-formați din orchestrele armatelor.

Nu este în dreptul nostru, precum nu poate fi nici datoria noastră verificarea titlurilor muzicale al membrilor orchestrei, dar dacă informațiunile noastre acopere pe deplin realitatea (și nu avem motiv să credem altfel) atunci, faptul în sine, este o mare slăbiciune, a cărei îndreptare o așteptăm tot dela dl *Constantin Pavel*.

Iar ca încheiere ne vom îndrepta spusele noastre către dl *Pavel*, rugându-l să nu cruțe pe nimeni și nimic pentru ridicarea nivelului artistic al Operei, căci, suntem siguri că în afară de forțele noastre modeste, va avea alături de Dsa, toată presa românească din Ardeal, precum are și azi alături de Dsa, pe toți cei ce poartă o grijă nespeculată uneia dintre cele mai înalte instituții culturale din Ardeal, care este Opera Română din Cluj, și care mai ales trebuie să fie.

a. t. m.

Plecarea distinsului profesor Scotus Viator.

Complect restabilit, ieri p. m. la oarele 6, distinsul profesor a părăsit Clujul, și familia Dlu deputat Dr. V. Tilea, a cărei aspe a fost tot timpul șederii sale la Cluj,

Luându-și rămas bun dela cetățenii Clujului, cari l-au primit cu atâta drag Seton Watson a luat trenul de Oradia pentru a trece în Cehoslovacia. Până la Tatra cehoslovacă, distinsul prieten al țării noastre, va fi însoțit de cunoscutul chemărist și ziarist, Dl. I. Martalogu.

apoi ordine! Orice mișcare care ar mai periclită muncă națională și opera de consolidare a țării să fie tratată în consecință, aplicând inspiratoriilor și capilor desmăjului rigorile legii. Căci dacă este vorba de muncitorime organizată cineva trebuie să răspundă de toate acțiunile ei.

I. MARTALOGU.

SCRISORI DIN SPANIA.

Luptele cu taurii.

Sportul acesta, practicat și astăzi, cu multă regularitate, în principalele orașe ale Spaniei, ca: Madrid, Barcelona, Sevilla, Valencia, Granada, face parte din obiceiurile tradiționale la care spaniolii, nu numai că nu sunt de loc dispuși să renunțe, dar sunt pasionați în cel mai înalt grad de lupte cu taurii, cunoscute sub numele de corrida.

Cea mai vastă arenă din Spania este Arenas monumentale din Barcelona, care cuprinde 22.000 spectatori; urmează cea din Valencia cu 17.000 locuri, apoi arena din Madrid.

Luptele încep în luna Martie și durează până la sfârșitul lui Octombrie, între orele 5—7 jumătate d. a., de obicei Joia, Duminica și sârbătorile; în fiecare ședință au loc 6 până la 7 lupte.

Am asistat la luptele de tauri din Barcelona, Madrid și Sevilla și pot afirma că n'am văzut un loc neocupat; arenele gem, iar încasările variază între 1 și 2 milioane lei pe zi.

Precis la orele 5, în sunetul fanfarelor, își face intrarea în arenă, întâmpinat cu aplauze, cortegiul, astfel format:

Călăreții urmați de 15—20 toreadori, în scumpe vestimente de mătase cusute cu aur și argint, după cari vin toreadorii călări și, în fine, personalul de serviciu, îmbrăcat tot în roșu.

Defilarea sfârșindu-se, rămân în arenă 7—8 toreadori, toate ușile se închid, un capac se ridică și decodată ca o nălucă, se repede în mijlocul arenei, făcându-i ochul un taur năbădăios.

De obicei taurii sunt de 4—6 ani și sprinteni ca pisicile.

Cum dă cu ochii de pelerina roșie-rubinie pe care i-o arată toreadorul, animalul se asvârle asupra ei cu o furie indescriptibilă, dar nu reușește s'o sfășie, căci îndemânatele luptător, cu o mișcare abilă, o trect brusc de-asupra coarnelor taurului care, întocmai ca o pisică, se ntoarce repede, se asvârle din nou, dar iar este păcălit, de sprintenul toreador.

Cu ochii țintă la luptă, ceilalți toreadori, îndată ce-și simt colegul în primejdie, intervin, desfășurând capele de mătase roșie, iar animalul, derutat, se asvârle când la unul, când la altul, executând mișcări și salturi de o uimitoare repezițiune.

Arătându-i-se căptușala galbenă a pelerinei, se oprește, iar dacă, în fugă, toreadorul scapă capa roșie, taurul se repede la ea, o mototolește cu gura, urlă și ar voi parcă s'o înghită.

Trămbițele anunță intrarea în arenă a toreadorilor călări, ai căror cai au ochii legați, iar pânțele înfășurate cu pățuri groase petrecute de deasupra, cu tablă.

Zăbind calul, taurul se retrage câți-va pași înapoi, pleacă capul în jos, părând că țintește, se repede furios și, cu o putere colosală, petrecând coarnele sub pânțele bietului animal, îl asvârle la câțiva metri înălțime, cu călăreț cu tot; acesta se ridică și-o rupe la fugă, pe când calul, rămas o jucărie la discreția furiosului animal, e tăvălit ca o mingie, și dacă încearcă să se ridice e doborât din nou. Une-ori nenorocitul, cu șira spinării frântă, moare pe loc; alte-ori izbutește să fugă, cu sângele curgându-i șiroaie, dacă nu cu intestinele atârându-i. Spectacol fioros, care totuși, nu mai produce impresie decât streinului.

Trămbițele răsună iar; acum apar toreadorii însărcinați să înfigă în spinarea taurului așa zicând banderile, lănci de lemn mari cât bastonul, prevăzute la capete cu cârlige de fer, întoarse, ce se prind în carne. Cu o dexteritate de nepus, fixând animalul ce se repede spre el toreadorul izbutește cu mișcări abile și fără să fie atins de coarnele taurului, să-i înfigă 6 până la 8 banderile.

Sângele țâșnește, animalul mugește de durere, devine din ce în ce mai furios, ar vrea să sfășie tot ce 'ntâlnește, capele roșii apar și lupta continuă mai pasionată, mai interesantă pentru zecile de mii de spectatori cari prin aplauze, strigăte, șuerături, printr'un vacarm teribil își manifestă admirația pentru luptători

cari cu piruete și mișcări extraordinar de abile izbutesc să scape din primejdia morții ce-i amenință în tot momentul. Am văzut, cu toate acestea, toreadori apucați în coarne și lăsați lași în arenă.

Trămbițele vestesc partea finală; toreadorul reține lupta, taurul se agită urlând de durere și de mânie, se repede mai furios ca oricând în mătasea roșie, fără totuși, să reușească a o sfășia, în timp ce toreadorul, prinând momentul prielnic, înfige până în plăsele, o sabie obișnuită, în grumazul taurului.

De multe ori vârful sabiei iese prin abdomen și, cu toate acestea, animalul, mugind îngrozitor, nu cedează, ci continuă lupta.

Toreadorul se repede iar, îi smulge sabia, o șterge de sânge pe pelerină, și mai luptă câte-va clipe până ce nenorocitul animal, doborât de oboseală și de sângele pierdut, îngenunchie și se rostogolește.

O ultimă lovitură de stilet în frunte îi ridică definitiv, viața.

Arenele aplaudă sgomotos, batistele flutură, unii spectatori, din admirație, își aruncă șepcile în arenă, biruitorul mulțumește grațios, entuziasmul atinge culmea, în timp ce 3 cai albi transportă în goană legat de cap, cadavrul animalului răpus.

În felul acesta se desfășoară celelalte șase lupte, care formează obișnuitul program al zilei. Pe inserate, enorma asistență părăsește mulțumită, tribunele și liniștea se restabilește; doar nisipul înroșit al arenei mai amintește tragedia desfășurată timp de trei ore.

Une-ori pe program figurează lupte cu tauri tineri, mai puțin impresionante intru cât nu participă caii; totuși și taurii aceștia au aceeași soartă: banderile înfigte în spinarea, sânge șiroaie, sabia până în plăsele și'n sfârșit, inevitabilul pumnal în frunte.

Este adevărat că viața toreadorilor este în tot momentul, serios amenințată, dar și recompensele lor sunt fantastice. Adevărații toreadori, adică cei cari au dreptul să înfigă sabia în atacul final, sunt retribuți cu cursa, până la 40—50.000 lei de cursă și, precum mi s'a afirmat, sunt toreadori cari încasează aproape un milion de lei pe lună.

V. M.

In atențiunea autorităților.

Miercuri d. p. la orele 3, la capătul străzii Memorandului, un student „Chemarist” a fost victima unui accident de automobil.

Mașina condusă de d. Muntean Aurel locot. de aviație din Iași, căruia deși i-a făcut sergentul de stradă semn să reducă viteza, totuși a trecut cu o viteză nepermisă neîntrebuințând nici clacsonul producând accidentul. Pașnicul pieton neauzind nici un semn a traversat strada când pela jumătatea ei, l-a apucat mașina ce venea cu o viteză nebună, izbindu-l cu capul de trotoar, cauzându-i grave leziuni. Oare când o să se pună capăt barbariilor de acest fel?

Dece nu se pune capăt acestor stări de lucruri, prin trimiterea la pușcărie, a maimuțoilor îngâmfati.

Justiția, e invitată să-i pună la punct, în așa fel, ca să le curme pentru totdeauna ambițiile bolnăvicioase, asigurând viața cetățenilor.

Prieteni și abonații ziarului nostru sunt rugați a aprecia eforturile materiale ale ziarului nostru, sprijinindu-ne cu achitarea abonamentului: Nu suntem un ziar comercializat, nici un ziar susținut. Pe lângă grija mare ce depuем în redactarea ziarului nostru, ne apasă greu și grija materială. Nu vrem comercializarea, nici aservirea scrisului nostru; preferim a apela la sprijinul distinșilor pretini și abonați ai noștri. Mai presus de sumă, noi apreciem gestul.

Redacția

De ce suntem săraci.

Di ministru de finanțe, cu prilejul depunerii legilor financiare, a prezentat Parlamentului în cifre pe cari nimeni n'a cutezat să le desmintă sau să le discute, situația bugetelor țării dela 1916 și până astăzi, situație care notează continui deficite, cari s'au ridicat până la enorma sumă de circa

20 de miliarde. Reproducem tabloul sinistru al datorilor țării lăstate de trecutele regimuri în spinarea actualului guvern, pentru ca opinia publică să-și dea singură seama ce valoare pot avea criticile de ieri, de azi și de mâine, ale presei liberale-averescane:

	Lei
Rămășiță din 1916—1917	163,000,000
” ” 1917—1918	24,000,000
” ” 1920—1921	89,995,000
” ” 1921—1922	110,000,000
” ” 1922—1923	156,000,000
” ” 1923 (9 luni)	158,000,000
” ” 1924	156,000,000
” ” 1925	152,000,000
” ” 1926	574,000,000
” ” 1927	43,000,000
Deficitul anului 1928	5.887,000,000
Deficit C. F. R. pe anii trecuți	8.000,000,000
Datoria refinanșării	900,000,000
Bon. Tezaur (1919—1923) în țară și la Cassa de Dep.	675,000,000
Impr. Cassa de Dep.	1.000,000,000
Bani deturnați din fondul de amort. bonurilor de expropriere, bani vărsați de țărani	1.959,775,000

N'ar mai trebui să adăogăm nimic față de elocvența cifrelor.

Guvernul actual conștient de greaua lui sarcină și de rolul ce și-a asumat de a reorganiza pe temelii solide statul, nu putea merge mai departe pe drumul datorilor de miliarde trasat de trecutele regimuri.

El trebuia să pună frâu și să se gândească măcar în ceasul al unsprezecelea, că situația dezastruoasă de până acum trebuia curmată cu prețul oricărui jertfe.

Prin urmare, dacă proprietarii nu

și-au primit încă banii pe pământul expropriat, deși țărani au vărsat sumele cuvenite pentru aceasta; dacă datornicii statului în parte au căzut în faliment fiindcă statul nu le-a plătit la timp comenzile făcute; dacă țara întreagă duce acum greul unei crize financiare acute, — cauza oricine s'o caute în politica de risipă, de negliobie neroadă și absurdă, a trecutelor regimuri liberale și averescane, cari au dus țara în pragul prăpăstiei, de unde, cu jertfa actualului guvern ea va putea fi târâtă cât mai curând cu puțință la liman.

Reforma agrară în România a pus stavilă comunismului.

Ziaristul S. J. Rips, șeful serviciilor politice ale ziarului „Midi” din Bruxelles, care a făcut o anchetă economică și politică în țara noastră, publică în ziarul său o serie de articole în favoarea României Mari.

În articolul apărut de câte-va zile, dl Rips tratând chestiunea optanților unguri printr'alte scrieri:

E de mirat, că anumiți oameni de stat europeni intervin fără motiv în afacerea optanților unguri. Această afacere este cunoscută. Cu toate că românii, amicii noștri, au o politică hotărât pacifică, și cantă, fără a fi totdeauna răsplătiți cu aceeași monedă, o înțelegere cordială cu vecinii lor, suntem obligați să constatăm spiritul rău voritor care conduce pe super naționaliști maghiari.

Cu toate pactele internaționale, și cu toată activitatea desfășurată în favoarea unei regenerări calme a spiriteilor, consecințele reformei agrare române, par Ungariei susceptibile de a pune în pericol echilibrul european, și întrecând România pe calea Genevei, contele Bethlen, face apel la echitatea internațională.

Acest joc este dintre cele mai periculoase. Societatea Națiunilor nu poate permite distrugerea unei opere în care este acumulată atâta muncă și suferințe, căci deasupra reformei agrare, izvorâtă din necesitate istorică, stă idealul păcii.

Ar fi copilăresc să se creadă, că tratatul dela Trianon, poate să fie revizuit. **REFORMA AGRARĂ ROMÂNĂ A PUS O STAVILĂ MORALĂ PROGRESULUI PRO-PAGANDEI INTERNAȚIONALE COMUNISTE. TRANSFORMÂND PROFUND CONDIȚIUNILE ECONOMICE ALE ȚĂRII, LEGILE ROMÂNE SE APLICĂ LA FEL**

PAȚĂ DE TOȚI CETĂȚENII ACESTEI ȚĂRI.

Spre marele bine al României, dl Iuliu Maniu, șeful guvernului, a luat în chestiunea optanților unguri o atitudine foarte corectă și foarte demnă. Terminând, dl Rips arată, că România este dispusă la o colaborare sinceră și trainică cu Societatea Națiunilor, spre pace, bazată pe inviolabilitatea statelor existente.

Caut o doamnă mai în vârstă care posedă limba germană, română și franceză, știind să cânte și la pian pentru a conversa și instrui un băiat de 14 ani.

Oferte: F. Renner Str. Regală 25. Cluj.

Publicațiune.

La gimnaziul de băieți din Huedin, jud. Cluj pentru anul școar 1929—30, sunt vacante 8 (opt) burse a 4000 Lei, destinate fiilor de funcționari.

Examele de bursă vor avea loc la 3 și 4 Septembrie.

Crema de față „Fortuna”
Albește ca spuma
Te face frumoasă
Ca o zână crăiasă
O poți afla întotdeauna
La Farmacia „Fortuna”.

Cereți și prin postă dela Farmacia „Fortuna”, Cluj, Piața Unirei 33.

Aviz. Orice manuscrise se vor trimite pe adresa ziarului „Chemarea”, Str. Regina Maria 36. (Tipografia Națională) Cluj. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Redacția.

